

ДОКЛАД

за успеваемостта на студентите във Висшето училище по застраховане и финанси през академичната 2022/2023 година

1. Обща информация

Настоящият доклад има за цел да представи в обобщен вид ключови данни за успеваемостта на студентите във Висшето училище по застраховане и финанси (ВУЗФ) през академичната 2022/2023 година, както и да анализира резултатите от статистическата информация. Констатациите от доклада могат да помогнат за предприемане на навременни мерки за въвеждане на подобрения в учебния процес, като насочат ръководството и преподавателите на ВУЗФ към прилагане на подходящи методи за постигане на по-добра успеваемост сред студентите.

Необходимо е да се отбележи, че за академичната 2022/2023 е постигната изключително висока успеваемост сред студентите на ВУЗФ, като при ОКС “бакалавър” средният успех е много добър 5,23, а в ОКС “магистър” средният успех е отличен 5,56 (за някои специалности дори отличен 6,00). Това е показател за високото качество на обучение и значително подобрените условия - материали и консултации в онлайн среда, видео лекции, гост-лекции и разнообразни практически казуси.

През академичната 2022/2023 година обучението на студентите в ОКС “магистър” и ОКС “бакалавър” премина в хибридна форма - на място за редовно и задочно обучение и с възможност за онлайн присъствие на дистанционни студенти чрез платформата Google Meet. Всяка лекция се записваше и след провеждането ѝ беше налична за студентите във всички форми на обучение. Тази практика, наследена от предходните години на онлайн обучение по време на Ковид 19, се оказа изключително ефективна и допринасяща за подобряване на успеваемостта на студентите бакалаври и магистри във всички форми на обучение (редовна, задочна, дистанционна). Наред с това, в значителна степен бяха подобрени методите за провеждане на дистанционно обучение - не само чрез предоставяне на материали в платформата Мудъл, но и с възможност за виртуално присъствие на дистанционните студенти в лекции и семинарни упражнения. Така се даде възможност на дистанционните студенти да присъстват

на 100% във всички лекционни занятия и да комуникират директно с преподавателите.

Висшето училище по застраховане и финанси поддържа високи стандарти на обучение, като се прилагат различни подходи за поддържане на еднакъв напредък на студентите, обучавани в реална и онлайн среда. Форматите за оценяване и изпитване са изготвени така, че да съответстват на различните подходи на преподаване, като за повечето дисциплини оценката от изпитите се допълва от оценка от презентация по зададена тема, решаване на казуси, задачи и изготвяне на курсови работи.

При анализа на информацията следва да се отчитат и някои ограничителни условия при определени групи студенти, отбелязвани и през предходни академични години:

- студенти, които сливат периоди на обучение;
- студенти, които се присъединяват към учебния процес във ВУЗФ като трансфери от други висши училища;
- студенти, които преминават от една форма на обучение в друга (обичайно редовна в задочна/дистанционна);
- прекъснали студенти с възстановени права, които се е наложило да положат изпит по дадена дисциплина, след като е минало значително време спрямо първоначално действащия учебен план;
- През академичната 22/23 все още има специалности с формирани малки кохорти в четвърти курс и трябва да се има предвид при разглеждането на информацията за средния им успех;
- Оценките, които се ползват за целите на доклада, са крайните оценки от електронната платформа за обучение, като не се проследява техният произход – т.е. дали са от редовната, от поправителна или от ликвидационната сесия. *Важно уточнение е, че между средния успех от редовна сесия и средния успех след ликвидационната сесия се формира различие, тъй като част от оценките от редовна сесия са слаби и след ликвидационна сесия се повишават.*
- Някои от студентите не получават оценка на редовна сесия, тъй като поради недостатъчен брой присъствия (мин. 50%) не са били допуснати до изпит в редовна/поправителна сесия съгласно Правилника за учебната дейност на ВУЗФ.

2. Успеваемост на студентите в ОКС „бакалавър“

Извършеният анализ откроява следните резултати:

- **Първи курс** - Както и през предходните години, така и през академичната 2022/2023 сред първокурсниците се наблюдава тенденция на много висока успеваемост – средна оценка за всички специалности **много добър 5,35** (съответно много добър 5,20 през зимен семестър и отличен 5,55 за летен семестър), **съпоставимо с много добър 4,56 за академичната 2021/2022 успеваемостта на първокурсниците се подобрява значително**. Някои от студентите в първи курс започват работа паралелно с обучението си и имат необходимост от период на адаптация, докато се научат да управляват правилно времето си и да съчетават учебни с работни ангажименти. Въпреки това, отличният резултат е показател за добрата подготовка на входа, доброто представяне на студентите и високото качество на обучение през първата година от ОКС “бакалавър”.
- **Втори курс** - Във втори курс през академичната 2022/2023 се наблюдава много по-висок среден успех на студентите в сравнение с този на първокурсниците – отличен 5,51 (съответно 5,45 за зимен семестър и 5,57 за летен семестър). Съпоставимо с мн. добър 4,68 за академичната 2021/2022 тенденцията при успеваемостта на второкурсниците се подобрява. Студентите във втората си година на обучение са като цяло по-отговорни и критични към учебния процес, започват да търсят обратна връзка и се консултират с преподавателите, участват по-активно в учебния процес и изпълняват поставените изисквания. Необходимо е да се полагат усилия както от страна на студентите, така и от страна на преподавателите, за да се стимулират по-високи постижения на студентите. Освен ангажираността им пряко в учебния процес, студентите трябва да бъдат поощрявани от преподавателите да участват активно в различни извънучебни академични събития като конференции и гост-лекции, както и да бъдат насърчавани да развиват уменията си в дадена област на избраното професионално направление.
- **Трети курс** - средният успех е много добър 5,35 (съответно 5,18 за зимен семестър и 5,51 за летен семестър). Съпоставимо с академичната 2021/2022, когато е бил много добър 4,66 успеваемостта сред третокурсниците е значително подобрена. През третата година на обучението им за студентите е важно да получават повече задания

за самостоятелна работа във вид на курсови работи, презентации, проекти, които да развиват и подобряват академичните им познания и умения. Също така, за тях е важно да бъдат запознати с бъдещи кариерни възможности, да участват в стажантски програми, за да повишат практическите си знания и опит, и да обогатят наученото в академична среда чрез придобиване на професионален опит. Това е подходящо именно през третата година, когато студентите започват да изучават редица специализирани дисциплини, специфични за професионалното направление. Така те имат вече натрупана базова подготовка, за да изпълняват пълноценно задачи по време на стажа, който са избрали.

■ **Четвърти курс** - средният успех за поредна година се запазва висок - много добър 5,05. В някои специалности като “Бизнес психология и човешки ресурси” и “Мениджмънт, маркетинг и международен бизнес” успеваемостта е средно отличен 5,50. В други специалности като “Финанси” и “Застраховане и осигуряване” общата средна оценка е под 5, но въпреки това над 4,5 и се обяснява с трудността на специализираните финансови дисциплини в учебния план. Високият успех на четвъртокурсниците би могъл да се обясни с достигната академична зрялост, както и със специфичния им интерес към специализираните дисциплини, изучаващи се през последните семестри на специалността, по която се обучават. Голяма част от студентите вече работят или активно търсят работа, като работата им е по специалността, в която се провежда обучението им във ВУЗФ. Това е още едно доказателство в подкрепа на наблюденията за успеваемостта през четвъртата година, а именно, че съчетанието на теоретична и практическа подготовка води до по-добри академични резултати през последната година от обучението на студентите в ОКС „бакалавър“.

■ Студентите, които се обучават в специалността “Бизнес мениджмънт и маркетинг“ (с преподаване на английски език) имат малко по-ниски резултати от студентите, обучавани в програмите на български език. Респективно успехът им е: мн. добър 4,98 за първи курс; отличен 5,53 за втори курс; добър 4,41 за трети курс и мн. добър 5,09 за четвърти курс. Общо средният успех за четирите години в тази специалност е мн. добър 5,00 и значително се подобрява спрямо академичната 2021/2022, когато е бил добър 4,20. Това е показател за подобро представяне на студентите въпреки високото ниво на преподаване на чужд език и необходимостта от специфични/термино-

логични езикови умения, наред с обучението по отделните дисциплини. През академичната 2022/2023 е въведен допълнителен курс по Бизнес английски, който също е допринесъл за повишаване на нивото на езикови знания и респективно подобряване на успеваемостта на студентите.

Изводи:

Като обобщение, резултатите по години показват много добър (над 5) среден успех при първокурсниците, второкурсниците и третокурсниците от всички специалности (а в летен семестър дори над 5,50 за 1, 2 и 3-и курс). Анализът на данните показва, че студентите в четвърти курс също имат много добър успех, проявяват ангажираност и засилен интерес към обучението си, както и интерес към продължаване в магистърска степен и поемане на сериозни работни ангажименти на престижни позиции. Завършилите студенти в бакалавърска степен във ВУЗФ имат успех значително над добър 4, което им дава право да продължат обучението си в ОКС “магистър”.

Важно е да се отбележи, че техническата обезпеченост, която Висшето училище по застраховане и финанси е осигурило посредством съвременните технологични платформи - Moodle & Google Meet, дава възможност за достъп до видео лекции, записи и информация по всяко време. Непрекъснато се поддържа комуникация с административните звена и преподавателите, което подпомага общата осведоменост на студентите и допринася за подобряване на тяхното академично представяне. В допълнение, студентите имат възможност за консултации с преподавателите по всяка дисциплина. Това дава възможност да се установят конкретните пропуски и затруднения на даден студент, както и да се отличат добрите студенти. Така преподавателите получават обратна връзка и могат да съставят различни подходи към по-слабо представящите се и по-силно представящи се студенти, което неминуемо да доведе до подобряване на успеваемостта на всички студенти във ВУЗФ.

3. Успеваемост на студентите в ОКС „магистър“

Извършеният анализ откроява следните резултати:

- Средният успех между различните специалности за подготвителен семестър в ОКС “магистър” варира между мн. добър 4,85 и отличен 5,62. С най-висок среден успех за изминалата академична 2022/2023 година са специалностите: Дигитален маркетинг и онлайн анализ (5,62), Банков мениджмънт и инвестиционна дейност (5,61) и Финансов мениджмънт и маркетинг. За зимен семестър в ОКС “магистър” средният успех е още по-висок между 4,95 и 6,00. **Най-висока е успеваемостта на специалност “Зелена икономика и устойчиво развитие” (нова за академичната 2021/2022) - отличен 6,00, следвана от “Банков мениджмънт и инвестиционна дейност” - отличен 5,98, Бизнес софтуер и ERP платформи - отличен 5,78, Финтех, финанси и дигитални иновации (нова за академичната 2022/2023) - отличен 5,65 и ФММ - отличен 5,58 (значително подобрение спрямо академичната 2021/2022, когато среден успех на специалност „Финансов мениджмънт и маркетинг“ е бил добър 4,08. През летен семестър средният успех в ОКС “магистър” е дори още по-висок, вариращ между много добър 5,32 и отличен 6,00.**
- Студентите, обучавани в ОКС „магистър”, реализират като цяло изключително висок среден успех (по-висок от тези в ОКС „бакалавър”) - при 8 от 11 специалности средният успех за академичната 2022/2023 е над отличен 5,50. Откроява се по-голяма ангажираност в учебните процеси, съчетана с вече придобити знания и умения в резултат от стартиралата професионална реализация. Студентите магистри осъзнават, че придобиването на тази квалификационна степен ще им предостави повече възможности за кариерно развитие и повишаване на доходите.
- За по-добрата успеваемост на магистрите допринася и обучението в малки групи, като така всеки студент може да се изяви чрез изпълнение на различните индивидуални задания по отделните дисциплини. За студентите, обучаващи се в ОКС „магистър“, е подходящо да се провеждат интерактивни лекции под формата на дискусии, решаване на бизнес кейсове, практически казуси. Именно поради изразения теоретико-приложен процес на обучение, студентите магистри имат и по-високи финални оценки по време на изпитните сесии.
- Съботно-неделният режим на лекциите, както и улесненият достъп до видеозаписи, лекции, материали и задачи за самоподготовка чрез платформите Google Meet & Moodle е положително възприеман от обучаващите се.

4. Успеваемост сред завършилите ОКС “бакалавър” и ОКС “магистър”

■ **Завършили ОКС “бакалавър”** - През академичната 2022/2023 бяха проведени три сесии (октомври, февруари и юли), на които се явиха и успешно завършиха общо 30 бакалаври. Традиционно най-голям е броят на завършилите през сесията, проведена през м. юли 2023 - общо 17 (16 с държавен изпит и 1 с дипломна защита).

■ **Завършили ОКС “магистър”** - През академичната 2022/2023 бяха проведени три сесии (октомври, февруари и юли), на които се явиха и успешно завършиха общо 156 магистри. Най-голям е броят на завършилите през сесията, проведена през м. октомври 2023 - общо 90.

Общо броят на завършилите бакалаври и магистри през академичната 2022/2023 е 186 (за сравнение броят им за академичната 2021/2022 е бил 157) и това е показател за една много добра успеваемост на студентите в края на тяхното обучение.

Заклучение

Извършеният анализ за успеваемостта на студентите в ОКС „бакалавър” и ОКС „магистър“ във ВУЗФ, на база статистически данни за академичната 2022/2023 година, отбелязва значителни подобрения спрямо миналогодишните тенденции. **За отбелязването на този позитивен тренд до голяма степен е допринесъл опитът от предходните години на онлайн обучение, което е подобрило в значителна степен осигуреността с ресурси и материали, както и видео лекциите, които са на разположение на студентите от всички форми на обучение.** Студентите имат възможността за постоянен достъп до учебния материал и бърза комуникация с преподавателите и администрацията на Висшето училище по застраховане и финанси. Паралелно с това, през изминалата 2022/2023 академична година бяха проведени много на брой онлайн гост-лекции, което даде възможност на студентите да получат допълнителни знания по различни актуални теми в професионалното направление.

Докладът е приет на заседание на Академичния съвет с Протокол № 1 от 15.02.2024 г.